

SVOBODNA SLOVENIJA

VICTOR MARTINEZ 50
Buenos Aires

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 260254

“ESLOVENIA LIBRE”

GLASILO SLOVENCEV V JUŽNI AMERIKI

CORREO
ARGENTINO
(Procedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Año (Leto) VII.

Buenos Aires, 14. aprila (abril) 1949

No. (Štev.) 15.

Velikonočni prazniki

Zopet praznujemo velikonočne praznike. Nekateri izmed nas že drugič v tej deželi, ki nam je odprla vrata iz taborišč, drugi pa prvič. Kako nam je pri duši? V tem tukajšnjem že skoraj jesenskem razpoloženju se spominjamo našega pomladanskega brstja okrog hiš, po doleh in hribih naše domovine, neskončnega prazniškega potrkavanja, ki je sledilo ragljam, nadomeščajočim zvonove, ko so bili “na romanju v Rimu”.

Zdaj smo mi kot na romanju okrog sveta, doma pa so ostale samo raglje... raglje... Kdaj se bodo zopet razmajali zvonovi za najlepše potrkavanje Aleluje doma, ki bi ga hoteli čakati in na katero mislimo tudi sedaj kot vse dni našega izgnanstva? Danes so naše misli doma pri svojcih in pri velikonočni procesiji domače farne cerkve, nosijo bandera in nebo in pojo v zboru ono mogočno: Zveličar naš je vstal iz groba V naših mislih živi ta dan— doma pa morda te procesije niti ni več...

Je pa ta procesija po naših bežinskih taboriščih, kjer še žive naši rojaki, ki niso tako srečni, da bi praznovali letošnji praznik vstajenja v taki svobodi kot je nam dano, pa se njihova procesija še vedno vije po stezah od žice do žice med lesenimi barakami in strahotnimi grožnjami časa. Njihovi glasovi pojo, njihova srca pa se tresejo v strahu, kajti ni še odvaljen njihov kamen, ki jih teži, pa je zato hrepenenje in vera toliko silnejša, kakor tudi prošnja k Njemu, ki je premagal Smrt, da raztrga tudi žične ovoje njihovih vezi. Misli naše so tudi pri njih: ali bi jim radi poslali pirhov? Kos svojega velikonočnega kolača? Dajte jim, saj njihova odprta dlan prosí med nami, prosí za pomoč v stiski, ki je velika tam v Nemčiji, med “sivimi”, ki so izvrženi celo iz taboriščnega občestva, pa vendar tudi oni danes pojo iz vse duše hvalnico Onemu, ki je premagal Pekel.

Mi pa se zbiramo tukaj ra našo slovensko velikonočno procesijo, da bomo tudi mi v zahvalo in prošnjo zapeli svoje lepe velikonočne pesmi in se obdarili v imenu Njegovega Vstajenja z voščili in pirhi. Zopet smo ljudje, svobodni med svobodnimi, živeči od svojega zaslužka in dela. O velika bo naša hvala! Pa velika naša prošnja, da bi ostali tudi v tem svetu povezani s tem velikonočnim prazničnim razpoloženjem, ki zdaj vlada med nami in ki nam samo od sebe proži roko, da jo stisnemo slehernemu Slovincu, ki nam pri-

Srečne in blagoslovljene velikonočne praznike

voščici

VSEM SVOJIM
PODPORNIM ČLANOM, SODELAV-
CEM, NAROČNIKOM, BRALCEM IN
PRIJATELJEM

SVOBODNA SLOVENIJA

de nasproti s prisrčnim voščilom. Velika noč je praznik prijateljskih obiskovanj, prisrčnih daril in splošnega prijateljstva v imenu Njega, ki je vstal, v resnici vstal. Mi si stiskamo roke, drugi narodi si dajejo tudi poljube zaradi Njega, iz groba vstalega, ki je odrešil svet. Naj izgine iz naših src vsaka nevelikonočna misel, naj si vsi med sabo stisnemo roke v pravem prijateljstvu, toliko tesnejšem, ker smo v tujem svetu tako daleč od domovine; naj bi bila naša skupnost res velikonočna družina, družno se veseleča velikonočnega žegna naše bogate in radodarne nove domovine in družno se spomi-

njajoča tistih, ki so prav tako že v novih domovinah drugih kontinentov, zlasti pa onih, ki še ne morejo za nami in nas prosijo za “pirhe”. Spominjajoča pa se tudi naših v domovini, brez katerih ni nobena naša misel, toliko manj naj bo velikonočna, ki tako lepo potrkuje in vabi v vstajenju iz groba in iz sužnih verig.

“Skalovje groba se razgane in pečat se odtrga preč”...

O, naj ostane velikonočno razpoloženje med nami še dolgo, do nove Velike noči: v naših ustih vedno samo iskreno prisrčno voščilo in v naših srcih Vstali Bog! Aleluja!

Titova Jugoslavija je komunistična država

V Belgradu so komunisti priredili kongres “ljuske fronte” in mednarodne agencije so napovedovale, da bo imel Tito na tem kongresu važen govor. Tito je govoril dvakrat in obakrat povdaril, da je komunist in da bo Jugoslavija nadaljevala pot socializacije, to je uvedbe komunizma.

Očitke, da je sam postal “izdajalec komunizma in služabnik imperijalizma” je Tito odbil na ta način, da je v svojem govoru trdil, da je v komunističnih vladah v drugih sosednjih državah “polno kapitalističnih agentov in izdajalcev komunizma”. Uporabil je slučaj” podpredsednika bolgarske komunistične vlade Trajče Kostova, ki je bil pred kratkim odstranjen iz vlade, ker se je uprl ukazom iz

Moskve. Tega Kostova je Tito obdolžil, da je bil najprej v službi Gestapa in nato v službi zahodnih kapitalistov. Tito je izjavil, da ima dokaze o tem, kako drugi komunistični veljaki izdajajo komunizem.

Na glavnem zborovanju kongresa pa je rekel, da je jugoslovansko ljudstvo pripravljeno nadaljevati prijateljstvo s Sovjetsko zvezo, toda popolnoma na podlagi enakopravnosti Spet je napadel kominform, češ da dela zgolj iz sovrastva proti njemu.

Kongres je nazadnje izvolil novo predsedstvo te fronte in sicer je Tito predsednik, v odboru pa so sami vodilni komunisti kakor na pr. Djilas, Gaži, Vidmar, Vlahov in drugi.

MEDNARODNA KRONIKA

ZDRUŽENE DRŽAVE. — Ameriške-mu kongresu je bil predložen načrt za ameriško oboroževanje v prihodnjem letu. Znaša 16 milijard dolarjev, to je poldrugo milijardo več kakor pa je to predlagal predsednik Truman. Največji del tega zneska bo šel za oboroževanje v zraku.

NEMČIJA. — Zahodni zavezniki so takoj po podpisu Atlantske pogodbe objavili, da podeljujejo zahodni Nemčiji poseben okupacijski statut, ki vrača Nemcem precejšnjo mero oblasti pri urejanju notranjih zadev. V Nemčiji so najprej to vest sprejeli s precejšnjim veseljem, sedaj pa socialisti zahtevajo, da boji bodoči režim z zahodni Nemčiji

centralističen in ne na federativni podlagi, kakor to svetujejo zavezniki.

Ameriške oblasti so v novi ameriški proračun vnesle zadostne kredite da se bode lahko Berlin naprej oskrboval po letalski poti. Letala, ki vozijo v Berlin vse potrebno, bodo celo opremili z novimi tajnimi sredstvi za popolno varnost prometa.

Ameriško sodišče v Nuerembergu je razglasilo, da so priznani krivim dejanj vojnega zločinstva bivši državni podtajnik v zunanjem ministrstvu von Weizsaecker, bivši načelnik kancelarske pisarne minister Lammers in več drugih vodilnih uradnikov iz zunanjega ministrstva. Poročajo, da je bil to sedaj za-

FIESTA DE FE Y AGRADECIMIENTO

Los anticomunistas eslovenos festejan hoy su primera fiesta de Resurrección en la Argentina. Llegaron muchos millares de aquellos que por casi ocho años no pudieron festejar cristianamente estos días de Dios por causa de guerra y por causa de la revolución comunista que el marxismo internacional impuso a nuestra Patria en Europa.

Fué por cierto un camino de Calvario este viaje de miserias y persecuciones; pero la peregrinación del dolor tenía que terminar y ahora estamos tan felices de empezar una vida de Resurrección en este país que tan generosamente nos ofreció la posibilidad de crear nuevos hogares para todos los que trabajan.

Todos los eslovenos van a festejar la Fiesta de Dios Vencedor con sentimientos de honda Fe, pero también con sinceras declaraciones de agradecimiento para las autoridades de la República Argentina, que les brindó tantas condiciones de una vida mejor y feliz.

dnji proces v Nuerembergu. Kazen bo objavljena v četrtek.

ANGLIJA: V Angliji so bile občinske volitve v 62 okrajih; delavska stranka je mnogo izgubila in sicer 336 mest, dočim so opozicionalni konservativci pridobili 325 mest. Prihodnje leto bodo volitve v parlament in izid teh volitev je izzval veliko vznemirjenje v delavski stranki.

Finančni minister Stafford Cripps je parlamentu predložil proračun, ki ni nič zadovoljil angleških davkoplačevalcev. Vsi so pričakovali znižanje raznih postavk, toda zgodilo se je drugače in so davki celo višji. Ta proračun bi naj bil v veliki meri vzrok poraza vlade pri občinskih volitvah.

Angleška vlada je prejela odgovor iz Moskve na svoj predlog za novo trgovinsko pogodbo med Anglijo in Sovjetsko zvezo. Nova pogodba pa bo sklenjena le za kratko dobo.

MADŽARSKA. — Madžarska komunistična stranka je dosegla, da je takozvana ljudska fronta predlagala, da naj se parlament razpusti in razpišejo nove volitve. Tokrat bodo komunisti s svojo policijo volitve že tako izvedli, da bo komunistična stranka dobila absolutno večino. Predsednik republike je že podpisal ukaz o razpustu sedanjega parlamenta.

KITAJSKA. — Prejšnji teden so komunistične čete sprožile ofenzivo proti Nankingu, dasi se v Peipingu razvijajo pogajanja za mir. Toda dva dni pozneje so komunisti vojskovanje ustavili, ker da hočejo počakati na nadaljni potek razgovorov.

INDIJA. — V Indiji se vedno bolj širi propaganda, da bi se Indija oklicala za republiko. Vkljub temu misli Indija ostati v okviru angleškega imperija in londonska vlada pravi, da dejstvo, da je Indija republika, ne more biti nobena ovira.

ARGENTINA

Prezident republike, general Juan Domingo Peron je v soboto dne 9. aprila v Mendози zaključil kongres filozofov. Tja se je popeljal s posebnim vlakom in sicer se ga spremljali njegova ga. soproga, minister za prosveto dr. Ivanjševič in skoraj vsi člani vlade. V Mendози mu je ljudstvo priredilo navdušen sprejem. V svojem govoru za zaključek kongresa je general Peron omenil, da je Aleksander Veliki imel za učitelja filozofa Aristotela in tudi on sam je čutil, kako ga njegovo delo zavaja na polje filozofije. Danes narekuje življenje, da moramo spremeniti temelje dnevnega življenja. Sodobni napredek v vzgoji ni v skladu z napredkom v tehničnem udejstvovanju. Človek mora ostati gospodar vsega razvoja in on mora vedeti, da je ves bučni napredek le njemu v korist. Toda danes so ljudje razočarani in vrniti jim je treba vero v njih poslanstvo. To razočaranje je posledica dejstva, da so človeka dvignili iz njegovega okolja, niso ga pa opremili s potrebnimi sredstvi. Da ne bo človek le pasivno spremljal vseh dogodkov, zato je potrebno, da ga vzgoja izobrazi za to življenje. Toda dokler bo človeku ohranjena pravica izbire, tako dolgo bo možno človeštvu ustvarjati pogoje za mirno življenje. Iz tega miru pa bo človeštvo moglo napredovati na potu kulture in izpopolnitve. — Na poti nazaj v prestolnico je prezident republike obiskal tudi San Juan, kjer so mu prav tako priredili navdušen sprejem, prav tako tudi ob vrnitvi v Bs. Aires.

Vlada je sklenila obsežen dogovor s tvrdko SIAM za nabavo 75 modernih Diesel lokomotiv na pogon z nafto. Podjetje mora državi dobaviti sedem takih lokomotiv mesečno.

Argentinske radijske postaje so te dni začele z radijskimi oddajami v tujih jezikih. Prve oddaje bodo v angleščini,

portugalščini, francoščini in italijanščini. Pri prvi oddaji je govoril predsednik republike general Juan D. Peron.

Turisti iz Uruguaya bodo v velikih množicah obiskali Argentino za velikonočne počitnice. Prišlo jih bo več tisoč.

Ameriški letalski strokovnjak major de Seversky je obiskal argentinsko letalsko središče Cordoba. Poprej je obiskal še druga mesta in si ogledal razne naprave.

Argentinski veleposlanik v USA Remorino pride te dni v Buenos Aires na poročanje. Njegov obisk tolmačijo kot važen dogodek v razvoju trenutnih trgovinskih razgovorov med USA in Argentino.

Slovinci v Argentini

Buenos Aires, 13. aprila.

Slovenski begunci, ki so z zadnjim transportom prišli v Argentino, so v veliki večini že vsi zapustili imigrantski hotel. V hotelu je samo še nekaj oseb, ki čakajo na svoje dokumente zaradi ponovnih zdravniških pregledov.

Romanje v Lujan. K Materi božji lujanski bomo letos poromali v nedeljo 22. maja. Bo to zahvalno romanje za rešitev našega begunskega vprašanja.

Najmlajši slovenski Argentinci. V družini g. Dušana in Lavre Berce se je 13. marca rodil sinček, ki je pri krstu dobil ime Franc. V družini Janeza in Marije Koder so dobili hčerko Magdaleno. V družini Matka in Ivice Lazar pa imajo sinčka. Srečnim staršem naše čestitke.

SHAKESPEARE: BENEŠKI TRGOVEC

Šekspirjev Beneški trgovec, kot ga je Igralska družina Narte Velikonja po-

Volitve v pokrajinah so v pokrajinah Santiago del Estero, La Rioja, Catamarca v nedeljo dne 10. aprila potekle v popolnem redu. Udeležba volilcev je bila zelo velika.

Centralna banka je dala v promet nove bankovce po 5 pesov. Novi bankovci nosijo podpis novega ministra za finance dr. Moralesa in novega guvernerja Centralne banke.

Nov trgovinski dogovor z zahodno Nemčijo bo v kratkem podpisan v Buenos Airesu.

Policija je aretirala je 63 oseb, večinom Belorusov, ki so se sešli na zborovanje v prostorih "Unión Eslava". Sestanek se je vršil brez dovoljenja policije in so pri aretirancih našli mnogo propagandnega materiala.

stavila v režiji Jožeta Petriča na Cvetno nedeljo na oder, je bil gotovo dogodek v našem kulturnem delovanju. Z njim smo se precej približali teatru: ko je človek odhajal iz dvorane, je vendarle imel občutek, da odhaja iz "gledališča", ne pa od navadne diletantske predstave. K temu je pripomoglo gotovo teatrsko okolje: zavese, scenerija arh. Volovška, osvetljenje, razkošne obleke, vse tisto, kar nujno potrebuje šekspir, če ga vprizarjamo v zgodovinskem okolju (da se tudi v fraku, kakor Molier). Režiser ga je precej skrčil (pa je kljub temu bil malce dolg) in razne prizore premenjal, da je dobil bolj strnjeno dejanje.

Igra je dala nekaj pravih šekspirskih tipov: to predvsem žida Sheylocka, ki je v Willemartu dobil resnično pravi odski lik, ter v dvojici Gobbvih zlasti Lancelotu, pa tudi v Grazianu in Tubalu. Pa to so samo poudarjeni tipi. Igrali so sami dobri igralci, ki so držali (Nadaljevanje na 3. strani)

ITALIJA. — Italija pridobiva na vsej črti, potem ko je pristopila k Atlantski pogodbi. Najbrž je glavna značilnost Atlantske pogodbe za Evropo ravno v tem, da je Italija spet postala enakopravna velesila v zboru zahodnih zaveznikov. Sedaj v UNO razpravljajo že o tem, da bi Italiji vrnili vse njene kolonije in to zlasti predlagajo južnoameriške države in sicer Argentina, Kolumbija, Peru in Ekvador.

ALBANIJA. — Pred leti je albanska vlada odredila, da so v ožinah ob Krfu položili mine; na te mine sta zavozila dva angleška rušilca. Pri nesreči je izgubilo življenje nad 40 mož. Sedaj je bila zadeva pred sodiščem v Haagu in je bila Albanija obsojena na povračilo škode.

GRČIJA. — Policija je objavila, da je bilo v Atenah aretiranih 80 komunistov, ki so nameravali izvesti več atentatov. Tako so mislili ubiti poveljnika ameriških sil v Grčiji generala Van Fleeta; zunanjega ministra Tsaldarisa, voditelja socialistične stranke Papandreaua, poveljenika grških oboroženih sil generala Papagosa in druge vodilne osebnosti.

Grški uporniki so začeli v pogorju Gramos v novo ofenzivo proti vladnim četam. Po prvih spopadih so vladne čete te ofenzivne poskuse odbile.

Iz Aten poročajo, da so grški uporniki prejeli iz Moskve ukaz, da morajo na vsak način zasesti ves del grške Makedonije, nakar bi se vpostavila direktna sveza z Bolgarijo. Moskva zahteva, da se to področje zasede, da se odreže Titova Jugoslavija od zvez, ki bi jih imela z zahodom čez Solun. Sovjeti zbirajo tudi velike sile v Albaniji za nastope proti Titovi Jugoslaviji.

BELGIJA. — Obe vladni stranki, socialistična in katoliška stranka sta se sporazumeli, da se naj razpišejo volitve v parlament, ki bodo v juniju.

BEGANICE

Krnice so se do malega izpraznile. Še varuha ni bilo v vsaki hiši. Zvonovi svetega Klemena so klicali ljudi na Rodine. Bila je cvetna nedelja.

Beganice so se pozibavale pred oltarjem kakor mlad les v pomladnem vetru. V klopih so zelele le redke, kakor v Rebrli zeleni brinje,

redke čase tako visoko, da moreš v njem urezati bičevnik. Mogočno in odkrito so molele beganice nad odkrite glave pod korom in zunaj v lopi, kakor mole mogočno in mirno hrasti in lipe iz polja med Pečmi in Savo.

V vrhovih se jim je košatilo zelenje, pomešano z rumeno cvetočim drenom in z rdečim resjem. Manjkalo je belih cvetov s češnje, ki se tiste leto še ni bila razpustila.

Gruntarske so bile košate, bogato opasane z venci jabolok, nabranih na trte. Kjer so pri hiši vozarili od morja, so imeli v vrhovih vpletene pomaranče. Podlipnik jih je Ceneku, svojemu edinemu fantu, nabodel na trte, za vsakega konja po eno, in jih ovil krog zelenja kakor drugi jabolka, a jabolko je navezal na vrh, kamor drugi pomarančo; Podlipnik, ki je lahko zapregal tri parizarje.

Beganice bogatinov so bile trebušaste; bilo je v nje povezanih več malih; ena za v ovčjak, ena za hlev, za konjak ena in še za v bečelnjak ena. Podlipnik je vpletel še peto, vsako leto jo je, da jo je potem do druge cvetne nedelje vozil pribito na najtežji parizar od morja na Dunaj in še više gori. Ni čuda, da je bil Cenek ves prepoten in da ga je pri procesiji okrog cerkve zarašalo. S. Krnic na Rodine in nazaj mu jo je pomagal nositi Cena sam; ni pustil Mihi, hlapcu, ki se je ponudil. Ne. Zato

je moral od strani preslišati, da je narobe Simon iz Cirene.

Beganice revnih so bile vitke in visoke, gosto rataknjene z zelenjem, resjem in drenom; največ je bilo na njih tise, ki je najtršega lesa drevo, kar jih raste za Vrhom.

Jabolk je bilo na njih bore malo, na nekaterih še za vsakega pri hiši niti ene ne.

Primožev Marko jih je imel cel rcč.

"Bog vedi, na čigavem jih je v jeteni nakradel," so ga obsodili gruntarski, čeprav je vsak sam zase dobro vedel, da se Marko tujega sadja ne dotakne. Bolela jih je le pomaranča, ki jo je uvezal v vrh tudi Marko, čeprav niso imeli pri hiši konja; še krave ne; samo dve kozi in eno samo ovco z jagnjetom."

"Treba mu je nositi beganico, ko ima otroka, Manico pri hiši." ..

"Hm. In še pred lanskim je s fanti pobiral potice" ..

"Da ga le sram ni mešati se med otročaje".

V vseh beganicah pa je bila skrita oljka in iz nobene, tudi iz Podlipnikove, je ni gledalo toliko, da bi tako majhne vejičice ne bil mogel prinesiti golob Noetu v barko.

Tako so bile beganice v rodinski cerkvi, za katero sta sveti Ciril in Metod prinesla svetinje svetega Klemena.

Pa od tiste cvetne nedelje je preteklo že več kakor sto let.

Janč Jalen.

BOG JE VSTAL

Bog je vstal...

Kakor nekoč! — Razmajali so se zvonovi, zagrmeli so možnarji, zašumela so krila, zasvetile so se rute, zžvenketale so težke srebrne verižice na telovnikih... Vse kakor nekoč.

Bog je vstal...

Toda otožno plava bronasta pesem preko slovenskih gora in se trepetaje izgublja v sleherno gmajno. Zamolko kakor stokanje tisočih pogrmevajo možnarji. Molče prihajajo žene, dekle, možje in fantje — k vstajenju.

In vendar:

Bog je vstal...

Vse je tako čudno, nič kaj primerno za ta veliki praznik. Toda jaz se ne čudim. — Razumem:

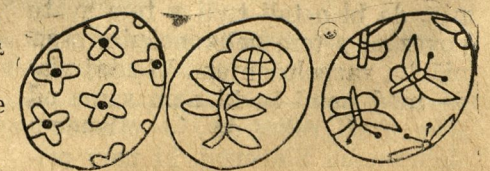
Bog je vstal...

Slovenski narod pa še praznuje svoj Veliki petek. Toda opupal še ni. Kljub vsej otožnosti opaziš na njihovih molčečih obrazih vero v vstajenje.

In tudi jaz verujem:

Bog je vstal in tudi slovenski narod bo vstal.

Verujem! Verujem! Verujem!
Lojze Novak.

Novice iz Slovenije

V NEMILOSTI

Oton Župančič, ki je v zadnjem času prepeval samo Titu v čast in slavo, je sedaj tudi v nemilosti pri rdečem maršalu. Pravijo, da je na stara leta postal bolj kominformovec, kakor pa titovec. Možno očitno pač nima sreče z objekti svojega opevanja. In ga bo tako doletela ista usoda, kakor že ostale literature pred njim. Navse zadnje bo moral svojo razkošno vilo zamenjati z zapalom. Vse tako kaže, ker je Tito v zadnjem času med literati izvedel "pravi pokolj": Ferdo Kozak ni več minister in je v nemilosti, Fran Albreht ni več ljubljanski župan in sedi v zaporih, prav tako je zaprt Bratko Kreft. V zaporih so tudi Ludvik Mrzel, Logarji, Dušan Kermavner, ing. Gustinčič, Jože Brejce in drugi.

ŽALOSTEN KONEC

Znana trafikantka iz Šelenburgove ulice Severjeva je napravila samomor. Njena trafika je bila včasih zbirališče tistih umetnarskih krogov, ki so simpatizirali s komunizmom. To njeno pokroviteljsko delo za komunizem je Župančič celo ovekovčeval z eno svojih pesmic. Sedaj je žena v visoki starosti obupala nad vsem. Njena hčerka je žena arhitekta Bojana Stupice, ki je bil pred leti v ljb. dramati glavni komunist.

★

Ljudje stradajo kot še nikoli. Številna poročila pravijo, da ljudje v titovini stradajo kot še nikoli. Uprava je v vprašanju prehrane popolnoma odpojedala. Tuberkuloza se med prebivalstvom silno širi.

Stanovanjska kriza. Ves čas po vojni je stanovanjska kriza silno naraščala. Oblasti ne store ničesar, da bi kakorkoli pomagale ljudem. Tako so sedaj ljudje morali iz velikega poslopja za dramo v Ljubljani, kjer se je v celem poslopju naselila Ozna.

Zaprl so ju. V Ljubljani so zaprli dr. Kobeta. Dolže ga, da je pristaš ko-

minforma. Prav tako pa so zaprli tudi Vitomira Zupana in mu prisodili 12 let ječe.

Strah se loteva tudi Kardelja. Titov zun. minister Kardelj je začel presojsati vdanost svojih najožjih sodelavcev. Ugotovil je, da mu ni več povsem zanesljiv niti osebni tajnik dr. Leon Svetek in ga je dal gladko zapreti.

Tito se boji za svoje življenje. Tito se ne čuti varnega več v Beogradu ali pa kjerkoli drugje v notranjosti države. Dobro so mu v spominu komunistične metode za odstranitev nepokornih članov. Zato se vedno boji atentata ali pa ugrabitve. Zaradi tega je v zadnjem času najraje bival v Sloveniji na Brdu, seveda močno zastražen, sedaj pa se ne čuti varnega niti več tam in se je zato preselil na Brionske otoke pri Pulju.

Ozna je na meji pri Fernikičih ugrabila nekega člana biv. Nedičeve vlade, ki je prišel iz Italije v Trst, da bi tam pričakal svojo ženo. Njegova žena je prišla iz Beograda na mejo, kjer so jo pa Oznovci zaprli. Oznovci so jo prisilili, da je morala zvabiti moža na mejo, kjer so ga nato ugrabili in odpeljali.

Med prvimi partizani, ki so leta 1941 in 1942 začeli odhajati v gozdove je veliko razočaranje nad sedanjim režimom. Nekateri so svoje nezadovoljstvo nad sedanjim slabim gospodarskim stanjem tudi javno izpovedovali. Sedaj se je Ozna spravila tudi nadnje in jih je začela zapirati.

Komunistična mladina v Ljubljani je 7. aprila podala izjavo, v kateri očita sovjetski kom. stranki, "da je pozabila na nauke Marxa in Lenina."

V Novem Sadu so titovi komunisti obsodili 80 madžarskih kominformovcev, na zaporne kazni od 7—9 let zaradi "ilegalnega delovanja proti obstoječemu režimu v Jugoslaviji".

Pozivi na orožne vaje. V titovini so v zadnjem času veliki pozivi na orožne

(Nadaljevanje z 2. strani.)

igro na nadpovprečni višini. Tudi ženske vloge, ki se dobro razvijajo. Od Porzije je veliko odvisno, kajti sodna scena se sprevrže v farso, če Porzija ne vzdrži v videzu in dostojanstvu. Naša je vzdržala. Tu je bila nevarnost pri tej sceni drugje, da pade v komedijo: premalo je bila dvorana dostojanstvena, ni bilo pravega sodnega zbora in je zato stopilo preveč v ospredje "zafrkavanje" žida.

Težo večera je nosil Sheylock, ki je bil mojster v maski in kretnji, zlasti v dvogovoru z Tubalom in v sodni sceni. S to odrsko postavo je družina gledališko dozorela Šekspirju in je bila zato notranje opravičena dati že v začetku svoje poti Šekspirja na oder, k čemer ji čestitamo.

Za to predstavo je Igralska družina Narte Velikonja izdala prvič tudi Gledališki list.

Comodoro Rivadavia, 10. aprila.

Slovenski možje in fantje iz Comodoro Rivadavia pošiljajo vsem Slovencem v Argentini in drugod po svetu najiskrenejša voščila za velikonočne praznike.

El Nihuil — San Rafael, marca mes.

Že ob prihodu v Argentino, sem se odločil, da ne bom ostal v Bs. Airesu. Nimam rad velemesta, kjer je zmerom takšen hrup in vrvenje in moraš stalno paziti, da te ne povozi avto. Tako sem se po 10 dnevih bivanja v Bs. Airesu odpeljal proti Mendosi s še nekaj Slovinci in Hrvati. Vozili smo se 12 ur z vlakom. Bilo je meseca junija. V Mendosi je bila ob sedmih zjutraj še tema. Tu sem čakal nekaj dni. Na pisarniško službo radi neznanja jezika nisem računjal. Ko je nekdo omenjal državna dela v Nihuilu sem se odločil za tja. In tako smo se iz Mendoze vozili še kakih

vaje. Iz Slovenije morajo odhajati na orožne vaje v Beograd ali pa še v južnejše kraje v Srbiji.

270 km proti jugu. Do San Rafaela smo rabili 4 ure. Tu smo se dobro naspali, najedli in napili, drugega dne smo pa nadaljevali pot z avtobusom. Vozili smo se po silnih klancih. Prišli smo tudi na visoko planoto. Zrak je postal vedno hladnejši. Nikjer naokoli nismo videli kake vasi, tudi nobenega polja ali gozda, povsod okrog sama stepeja z nizkim grmovjem. Tu in tam smo opazili živino na paši. Končno smo prišli na cilj. Zagledali smo velik jezero in nad njim veliko jezero, iz katerega teče reka Rio Atuel in polno barak. Bilo je že temno in brila je mrzla burja. Neko it. podjetje gradi tu za državo veliko elektrarno, globok predor in hiše. Nastopil sem službo kot peon, najprej pri zidarjih, sedaj sem pa pri slikarjih. Dnevno zaslužim \$ 15.50. — Stanovanje je brezplačno. Stanujemo v barakah po 6 skupaj v sobi. Za hrano plačamo po \$ 2.50—3.—. Mesa imamo zadosti. Sem ga že sit in bi rad že jedel žgance.

Ker pa tu ni treba biti lepo napravlen, lahko človek kak znesek ob koncu meseca spravi. Vino je po 90 ctv. Razen kina, druge zabave ni. Tukaj nas je zdaj 11 Slovincem. Imamo Svobodno Slovenijo in Ameriško domovino. Dobili smo tudi Koledar.

Od glavne Kordiljere smo tu oddaljeni 80 km. Pokrajina je lepa po svoje. Naokoli so manjši hribovi. Ob jasnih dneh je čudovito lep in veličasten pogled na Cordiljero de los Andes, ki v ogromni dolžini zapira zapadno stran in kjer leži sneg tudi poleti. Zato vročine nismo dosti poznali. Večeri in noči so pa zelo hladne. Snega smo imeli malo. Ostra je pa bila burja. Včasih je bila tako huda, da nismo mogli delati.

Vse prijatelje in znance toplo pozdravljamo.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
želi svojim odjemalcem

Anton Kobi

BUENOS AIRES, MAIPU 474/VI. A
Tel. 32-4539

POZOR NA DANAŠNJI OGLAS!

Ing. J. D.

RDEČA ZEMLJA IN ZELENO ZLATO

V

Na vseh starejših čakrah, kakor imenujejo tu posamezne, po 25—50 ha velike kmetije kolonistov, se prideluje tu po celi južni Ameriki znani in priljubljeni čaj Yerba Mate, ki na tej rdeči, bogati železa in apna revni zemlji izvrstno uspeva. Vendar pa je pridelovanje Yerba Mate oblastno urejeno ter se smejo izkoriščati in se obnavljati le že obstoječi nasadi, na novo pa ga ni dovoljeno saditi. Zato pa imenujejo tu Yerba Mate zeleno zlato, kajti čakra z dovolj obseznimi nasadi Yerba Mate ti vrže letno prav lep dobiček, ki ga lahko že v naprej izračunaš. Cena temu čaju je namreč tudi že v naprej določena in ni podvržena sličnemu kolebanju kakor cene drugih pridelkov.

O živinoreji v našem smislu tu ni govora. Vsak kolonist si pač drži govedo, konj in svinjo, kolikor potrebuje zase in kaj malega za odprodajo, več pa ne. Seveda pa se vsa živina prekrmi izključno le na paši na najenostavnejši in najcenejši način: hlevske reje živine ne poznajo tod, prav tako kakor večinoma tudi v ostalih krajih te dežele ne. Sicer pa je živinoreja največjega obsega doma na prostrani pampi in s to se kolonisti pač ne bi mogli kosati.

Rastlinskih boleznih in škodljivcev se

veda tudi ne manjka. So nekatere prav iste kakor pri nas, pa tudi druge, svojstvene tukajšnji vegetaciji in tukajšnemu rastlinstvu. Ena največjih nadlog so mravlje, katerih je več vrst, vendar čim manjše so, tem bolj so nadležne. Neka prav posebna mala vrst mravelj je, ki imajo to neumno navado, da docela obgrizejo okrog in okrog debela skorjo mladih drevesc oranž, limon, sukalip-tusa i t. d., kar seveda povzroči, da se drevesce posuši. Oblaki koblic, kakor jih poznajo drugi kraji južne in v precejšnji meri tudi severne Amerike, pa se tod posledje še niso pojavili. Sicer pa so k sreči današnja sredstva za pobijanje rastlinskih boleznih in škodljivcev že tako izdatna in uspešna, da se jih s pičlimi stroški in neznatnim trudom prav lahko otepaš in se obvaruješ vsake pomembnejše škode. Prav isto velja tudi glede kužnih in drugih boleznih pri živini.

Kakor iz navedenega sledi, je gospodarstvo tu čisto svojevrstno, docela prilagodeno okolnostim in razmeram. Kolonist vedno živi, dobro živi, ker je preizkušen računar ter prideluje vedno le to, kar mu pri najmanjših stroških in najmanjšem trudu največ vrže. Racionalnost mu je vse, intenzivnosti pa mu ni dosti mar. Takega ga je pač napra-

vilo življenje in tak je ostal do današnjega dne.

Pa pogledjmo še nekoliko natančneje, kako se takle kolonist spravi na delo, da izruje pragozdu deviško zemljo in si uredi novo čakro.

Značilnost pragozda je v tem, da je pod številnim odraslim drevjem večje ali manjše vrednosti bujna podrast, ki skoro docela onemogoča vsak dostop. S sekirnikom, to je z nad pol metra dolgim, močnim in ostrim nožem v roki si moraš šele izsekati pot, če hočeš v pragozd. Vse pa je treba izčistiti, če hočeš dobiti plodno zemljo. Kolonist navadno tega dela dandanes ne opravi več sam. Prepusti ga sposobnejšim in bolj spretnim domačinom, ki prav radi v akordu opravijo to delo, namreč izsečejo podrast in podero vse drevje ter spravijo ven za prodajo sposoben les. Podrast se hitro posuši in kolonist že sadi med manjvrednim podrtim drevjem in štori koruzo, da mu ne požene nova podrast. Motika mu je pač pri tem skoro edino orodje. Ko koruzo odraste ter dozori in jo pospravi, prične nemudoma s požiganjem močnejše podrasti in za prodajo nesposobnega drevja, ki je ostalo pri čiščenju ter se je medtem že posušilo in med katerim je tudi že dobil prvi pridelek koruze. Večina štorov tudi že izgori pri tem prvem požiganju. Potem nasadi zopet koruzo, včasih tudi že kaj krompirja in ko pospravi letino, zopet požiga ogorele ostanke od prvega

požiganja, ki jih najraje nakopiči na preostale štorove, da čim bolj izgore. Le redek je štor, ki ne podleže ognju in take mora pač končno izkopati, da na ta način popolnoma očisti zemljo. Sicer pa je treba vedeti, da prav tako kakor brstenje in rast, gre tudi trohnenje gnitje in preperevanje v teh krajih mnogo hitreje od rok. Zato pa je tudi zemlja po parkratnem požiganju že čista ter sposobna za obdelovanje in primerna za razne nasade.

Kje pa prebiva kolonist? Menda vendar ne spi kar pod milim nebom kakor cigan? Ne, ne, bratec! Najprej si res napravi začasno kolibo kar ob robu pragozda, ki ga namerava čistiti. Pozneje pa si sredi svoje nove, pragozdu iztrgane posesti postavi svoje stalno bivališče, čeprav navadno tudi zelo enostavno. Les je pri roki in zato najprikladnejši in najcenejši gradbeni material. Zime tu ni in je zato bolj važno, da je stanovanje suho, svetlo in zračno, kakor pa toplo. Nekaj stebrov zabije v zemljo, položi na nje trame kakega pol metra od tal, da ne bo golazen silila v hišo, postavi še potrebne pokončne trame, jih zveže med seboj in objeje z deskami, pokrije vse skupaj s škodlami, položi pod ter napravi morda še strop in stanovanje je gotovo. Taka stavba se potem po potrebi še izboljšuje in izpopolnjuje, često tudi že pobarva z bolj ali manj živimi barvami, tako, da ostane slejkoprej preprosta, vendar pa postane vedno bolj lična in udobna.

SLOVENC I P O S V E T U

BRASIL

Santo Andre, 19. marca.

Svobodno Slovenijo v redu prejema. Zelo sva vesela novic, ki jih izveva iz nje. Tudi oba koledarja sva dobila. Najlepše pozdravljava vse Slovence, posebno iz taborišča Spittal. Blagoslovljeno Veliko noč želita vsem Slovincem v Argentini in drugod po svetu

Marija in Jože Mestnik.

ECUADOR

Guayaquil, 26. marca.

Prosimo Vas, če bi nam lahko pomagali, da bi prišli v Argentino, kamor smo se prvotno namenili, pa tja nismo mogli oditi, ker nismo še imeli vizumov. Tu smo popolnoma zapuščeni, brez sredstev, brez zasluga, brez kruha, brez vode, v grozni tropski vročini, izpostavljeni gotovi smrti, če se nas ne bo usmilil Bog. Na obstanek tu ni upanja, čeprav bi vseh šest naših lahko delalo. Ne želimo si bogastva. Hoteli smo samo rešiti otroke, se preživeti, sedaj smo pa padli v tako nesrečo, ko smo se odločili za sem. Prosimo Vas, pomagajte nam, da pridemo k Vam v Argentino.

Nesrečna primorska družina.

CANADA

Kirkland Lake, 26. marca.

Vsem Slovincem in Slovenkam v Argentini in drugod želim vesele in blagoslovljene velikonočne praznike vstajenja vseh duš in pa tudi vstajenje naše mile in drage domovine. Srčen pozdrav Černe-Marušičeva.

Halifax, 8. aprila.

Doslej se še nihče ni oglasil v Svobodni Sloveniji iz Halifaxa. Zato smo sklenile, da Vam napišemo nekaj vrstic in Vas opozorimo nase. Samo 5 nas je, pravzaprav 4 Slovenke in 1 Hrvatca, ki jo pa štejemo kar za svojo. Če se zberemo nas ni za procesijo, pevski zbor pa že spravimo skupaj in še kar dober. Že marsikatero pohvalo in priznanje smo dobile za svoje petje s strani Kanadčanov.

Kljub temu, da nas je celih pet in bi imele pravico po stari kranjski navadi ustanoviti najmanj 6 strank, tega ne mislimo. Smo si edine in misli-

Veselo Veliko noč

želi vsem svojim odjemalcem

Janko Arušek

krojač

Arroyo Toro

TIGRE

Ob nedeljah ga dobite po maši v San Martinu in na V. Martínez 50.

Na željo pride tudi na dom.

Postrežba točna.

Cene solidne

"CASA BOYU"

OLAZABAL 2336 (pol kvadre od ogla Cabildo 2300)

Obveščamo naše slovenske stranke, da imamo trenutno na prodaj nekaj komadov zapestnih ur raznih odličnih švicarskih znamk po zelo ugodni ceni. Kupujemo briljante in star nakit po visokih cenah. Vsa popravila ur in zlatnine najvestneje in točno izvršena.

Ob sobotah popoldne se slovenske stranke lahko zglase v našem stanovanju, ki je v isti hiši Olazabal 2338, prvo nadstropje štev. 5

ODSLEJ IMAM STALNO NA ZALOGI:

Najfinejše in najizbranejše pristno angleško sukno v bogati izberi v blagu in vzorcih. CENE ZELO ZMERNE

ANTON KOB I

Buenos Aires — MAIPU 474/VI. A — Tel. 32-4539. Kličite od 13.—14. ure

SLOVENC I V ARGENTINI

Mendoza, 20. marca.

Preteklo nedeljo me je gospa, lastnica veleposestva, kjer delata in živita dve slov. družini, prišla iskat s svojim avtom. Odpeljali smo se med vinogradi in sadonosniki na posestvo, okrog 20 km od mesta. Ko je avto zavil med mladimi vinskimi nasadi do gospodarskega poslopja, nas je ob veselem laježu psa velikana pozdravila vedno dobrohotno nasmejana mama, mati 6 slov. otrok. Na ogorelem licu se ji je takoj poznalo, da živi in dela na pekočem soncu. Precej daleč so od ostalih slov. rojakov in ne nudi se jim prilika, da bi redno in pogosteje zahajali v našo sredo. Zato so vsakega obiska tem bolj veseli.

Komaj smo si segli v roke, je že po stari slov. navadi vsa zaskrbljena odhitela v hram, da mi postrže s svežim in po naše posušenim sadjem. Povprašal sem kako se počutijo. Potožila je — tako mimogrede — da je večsih malo dolg čas, a se brž pohvalila, da so zadovoljni in veseli, ko so z vsem najpotrebnejšim dobro preskrbljeni. Jesti imajo vsega dovolj. Česar ni pri roki, jim dovaža osebno gospa. Ker na njihovem posestvu sadje še ne rodi, je gospa pri sosedih poskrbela, da našim otrokom sadja ne manjka. Pokušali smo fige, buče, breskve, grozdje, medtem pa je primahal z drugega konca oče s svežo krmo za konje na ramenih. To ti je šele garač. Gospa je očitno zadovoljna z njim. Mož razume svoj posel in je bilo takoj videti, da z osebnim interesom skrbi za gospodarstvo, ko je navdušen in strokovnjaško gospe razlagal, kaj se je že zopet postorilo in kaj bi bilo še treba oskrbeti. S posebnim zanimanjem so ogledovali novo korito, pripravljeno za novi zarod pujskov.

Pozdravili smo se tudi z drugim našim priseljencem, mladim družinskim očetom, ki tudi živi na istem posestvu in se mu tudi vidi na prvi pogled, da se trdemu delu ne izmika, pa da mu v novem, čeprav v začetku težkom življenju prav ničesar ne manjka.

"Prav ima", mi je ob povratku razlagal oskrbnik, "krepko dela, pa tudi krepko je." Tudi ta večer sem bil zadovoljen, ko sem slišal o naših pridnih in delavnih ljudeh dovolj pohvalnih besed.

SLOVENSKI

IZSELJENIŠKI ODER

Cerkvena dvorana v Ciudadeli

BELA NEDELJA: 24. APRILA:

D. Niccodemi:

UČITELJICA

komedija v treh dejanjih

Začetek: ob 17 uri. Konec: ob 19 uri

VSTOPNINA:

3, 2, 1, v predprodaji kot do sedaj

Čisti dobiček v korist slovenskih beguncev

Cerkveni Vestnik

Blagoslovitev velikonočnih jedi bo na veliko soboto po že objavljena vrstnem redu.

Velikonočna procesija bo za Slovence na Calle Belgrano 3863, v kapeli, v kateri je vsako nedeljo sv. maša, ob petih popoldne. Najprej bodo slovesne jutranjice, nato pa velikonočna procesija po dvorišču salezijanske gimnazije. To je prva slovenska velikonočna procesija v Bs. Airesu. Zato poskrbimo vsi, da bo čim lepša. Kdor ima narodno nošo naj pride na procesije v njej. Otroci naj pridejo na procesijo v belikih oblekah. Prosimo vse, da se strogo drže navodil rediteljev. Na ulici pred kapelo naj nihče ne postaja!

Velika noč. Slovesne sv. maše, kakor ob nedeljah in praznikih in sicer: Belgrano 3863 ob desetih, San Martin od 8.15 in Avellaneda ob desetih. Popoldne ob petih pete litanije na Belgrano 3863

OPOZORILO

Prosimo vse tiste, ki so prejeli Kalendar Svobodne Slovenije po pošti, ali so ga pa dvignili osebno v upravi lista, in ga dosedaj še niso plačali, da to čim prej store.

Svobodna Slovenija

izhaja kot tednik vsak četrtek

Uredništvo in uprava je na

VICTOR MARTINEZ 50, Buenos Aires

NAROČNINA:

pri plačilu naročnine za celo leto 25 pesov. Pri plačevanju naročnine v obrokih pa za pol leta 15 pesov, za četrt leta 8 pesov. — Posamezna številka 0.70 pesa.

Za ostale države Latinske Amerike: navadna 30 pesov, letalska 40 pesov.

U. S. A.: navadna 6 dolarjev, letalska 8 dolarjev.

Kanada: navadna 7 dolarjev, letalska 9 dolarjev.

Slovenska družina išče gospodinjsko pomočnico. Plača po dogovoru. Javiti se je treba na Argerich 60/II. K

Foto "LUGANO"

SOMELLERA 5589

(končna postaja omnibusa 141)

Prvo slovensko fotografsko podjetje v Capitalu

Lastnik: Dr. J. DOBOVŠEK

Izvršujemo vsa v fotografsko stroko spadajoča dela: Atelje, reportaže, reprodukcije, tehnične posnetke. Opozorjamo na posebno ugodno ponudbo za slikanje otrok. Za Slovence popust. Se priporoča

Foto "LUGANO"

SOMELLERA 5589

CAPITAL

Predno odpošljete zavitek svojim dragim v domovino, se obrnite na posredovalnico "TRIGLAV"

Živilske zavoje, kakor naročila zavojev z obleko sprejemamo vsako nedeljo od 11—13 ure in vsak četrtek od 18—20 ure pred pisarno "Društva Slovencev", Victor Martínez 50. V Buenos Airesu in okolici smo pripravljene priti naročila iskat tudi na dom. Iz notranjosti države pa nam lahko pišete po cenike.

Vsem rojakom želimo tudi srečne in blagoslovljene velikonočne praznike

Posredovalnica "TRIGLAV"

CALLE MONTE CHINGOLO 1947

Villa Dominico. F. C. N. General Roca, Avellaneda, Prov. Bs. Aires